

FIȘA DISCIPLINEI

ISTORIA LIMBII ROMÂNE

Anul universitar 2022-2023
Anul de studiu II / Semestrul 4

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie, Litere și Științe ale Educației
1.3. Departamentul	Departamentul de Litere
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclul de studii	Studii de licență
1.6. Programul de studii/calificarea*	Limba și literatura română – Limba și literatura engleză Filolog – 264301; Secretar Literar – 264305; Asistent de Cercetare în Filologie – 264315 / Acces în ciclul de masterat

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Istoria limbii române			2.2. Cod disciplină	RE222		
2.3. Titularul activității de curs	Conf. univ. dr. Marcela CIORTEA						
2.4. Titularul activității de seminar / laborator	Conf. univ. dr. Marcela CIORTEA						
2.5. Anul de studiu	II	2.6. Semestrul	4	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	O

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore 33
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					7
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					8
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități					

3.7 Total ore studiu individual	33
3.9 Total ore pe semestru	75
3.10 Numărul de credite**	3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Limba română contemporană. Fonetica și lexicologie Limba română contemporană. Morfologie Limba română contemporană. Sintaxă Limba latină
4.2. de competențe	C1 Utilizarea adecvată a conceptelor în studiul lingvisticii generale, al teoriei literaturii și al literaturii universale și comparate C1.1 Definirea conceptelor, identificarea și exemplificarea limbajului specific lingvisticii generale, teoriei literare, a teoriei literare și comparatistice; familiarizarea cu unele metode de analiză specifice studiului interdisciplinar al științelor umaniste C1.2 Explicarea și interpretarea formelor de evoluție și a temelor esențiale ale literaturii universale și comparate, explicarea transformărilor produse în lingvistica generală și interpretarea conceptelor, perspectivelor și metodelor utilizate în teoria literară modernă

	<p>C2 Comunicarea eficientă, scrisă și orală, în limba română și în limba engleză</p> <p>C3 Descrierea sincronică și diacronică a fenomenului lingvistic al limbii române</p> <p>A1.1 Aplicarea conceptelor de lingvistică generală, teorie literară și a metodelor comparatiste în investigarea dinamică și interrelaționarea fenomenelor literare / culturale. Relaționarea discursului literar cu discursul cultural, în general, dar și cu cel științific</p> <p>A1.2 Abordarea critică a ideilor și orientărilor teoretice în studiul lingvisticii precum și al literaturii</p> <p>A.1.3 Elaborarea unor proiecte specifice și interdisciplinare pentru lingvistica generală, teoria literaturii și literatura universală și comparată, utilizând metode și principii moderne</p> <p>C5. Descrierea sistemului lexical și gramatical al limbii latine și utilizarea lui în traducerea textelor latine din diferite epoci.</p> <p>C5.1 Prezentarea sistemului normativ, gramatical și lexical al limbii latine</p> <p>C5.2 Interpretarea unui text din limba latină prin utilizarea repertoriului conceptual și terminologic de specialitate</p> <p>A5.1 Folosirea metodei comparatiste în analiza situației flexiunii nominale și verbale din limba latină, din perspectivă diacronică</p> <p>A5.2 Evaluarea corectitudinii gramaticale a unui text latin, de dificultate medie, prin recunoașterea și motivarea abaterilor de la sistemul normativ al limbii literare</p> <p>A5.3 Elaborarea unor proiecte interdisciplinare vizând ereditatea și valorificarea terminologică a limbii latine</p>
--	---

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală cu tablă și videoproiector
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Sală cu tablă și videoproiector

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C3.1 Definirea și exemplificarea conceptelor, domeniilor și metodelor lingvistice de bază, a structurii și funcționării limbii române în sincronie și diacronie</p> <p>C3.2 Explicarea și interpretarea realității lingvistice contemporane. Explicarea principalelor linii de evoluție a limbii române, a diferențelor dintre normă și uz</p> <p>A3.1 Analiza sub aspect lingvistic a oricărui act de comunicare orală sau scrisă; utilizarea informației teoretice în aplicații practice (predarea limbii române, monitorizarea și optimizarea comunicării verbale etc.)</p> <p>A3.2 Recunoașterea problemelor controversate ale descrierii lingvistice, compararea și ierarhizarea surselor de informație</p> <p>A3.3 Elaborarea unor proiecte profesionale în domeniul limbii române contemporane și, în general, al lingvisticii, pornind de la principiile studiului diacronic și sincronic al acesteia</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Utilizarea componentelor domeniului limbă și literatură în deplină concordanță cu etica profesională</p> <p>CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice</p> <p>CT3. Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cuprinderea într-o structură unitară și coerentă a principalelor teorii privitoare la istoria limbii române
7.2 Obiectivele specifice	<p>O1. Introducere teoretică în studiul științific al istoriei limbii române, cunoașterea principalelor aspecte din evoluția cronologică a disciplinei</p> <p>O2. Exersarea inteligenței, impunerea rigorilor gândirii, dezvoltarea metodei, a calităților logice și a calităților lingvistice în vederea formării unor idei clare cu privire la istoria limbii române</p> <p>O3. Cuprinderea într-o structură unitară și coerentă a problemelor privitoare la istoria limbii</p>

	<p>O4. Formarea unei baze de orientare cu largă deschidere spre aprofundarea ulterioară a temelor prin studiu individual; stăpânirea corectă a termenilor de specialitate</p> <p>O5. Asimilarea principalelor date din istoria disciplinei; integrarea fenomenelor de limbă în contextul mai larg al valorilor de cultură și civilizație; perceperea relației de interdisciplinaritate: istoria limbii române/ lingvistică / lingvistică romanică / istoria limbilor / dialectologie</p>
--	--

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
<p>I. ROMANIZAREA. CONCEPT ȘI CONTEXT</p> <p>Romanizarea spațiului daco-moesian Romanizarea lingvistică a Daciei Romanizarea Dobrogei Popoarele migratoare până la venirea slavilor</p> <p>Timp alocat: 2 ore.</p> <p>Bibliografie:</p> <p>BRÂNCUȘ, Grigore, <i>Introducere în istoria limbii române</i>, ediția a II-a, Editura Fundației România de Măine, București, 2005.</p> <p>PHILIPPIDE, Alexandru, <i>Istoria limbii române</i>, ediție critică de G. Ivănescu, Carmen Gabriela Pamfil și Luminița Botoșineanu, Editura Polirom, Iași, 2011.</p> <p>SALA, Marius; Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana (coord.), <i>Istoria limbii române</i>, vol. I, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2018.</p>	<p>Prelegere, conversație Prezentare power-point</p>	<p>Instrument de lucru:</p> <p>Florică Dimitrescu (coord.), <i>Istoria limbii române</i> (Curs universitar), Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978.</p> <p>UAB – C – 811.135.1 I 57.</p>
<p>II. LATINA VULGARĂ ȘI LATINA DUNĂREANĂ</p> <p>Latina vulgară. Definiție și cronologie Surse de cunoaștere a latinei vulgare Raportul dintre latina vulgară și latina târzie Latina dunăreană. Definiție și cronologie Tranziția de la latinitate la romanitate De la latina dunăreană la latina comună</p> <p>Timp alocat: 2 ore.</p> <p>Bibliografie:</p> <p>PHILIPPIDE, Alexandru, <i>Istoria limbii române</i>, ediție critică de G. Ivănescu, Carmen Gabriela Pamfil și Luminița Botoșineanu, Editura Polirom, Iași, 2011.</p> <p>SALA, Marius; Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana (coord.), <i>Istoria limbii române</i>, vol. I, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2018.</p>	<p>Prelegere, conversație Prezentare power-point</p>	<p>Instrument de lucru:</p> <p>I. Fischer, <i>Latina dunăreană. Introducere în istoria limbii române</i>, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1985.</p> <p>UAB – C – 811.135.1 F 61.</p>
<p>III. FORMAREA LIMBII ROMÂNE</p> <p>Romanizarea Peninsulei Balcanice Teritoriul de formare a limbii române Perioada de formare a limbii române Originea dialectelor românești</p> <p>Timp alocat: 2 ore.</p> <p>Bibliografie:</p> <p>PHILIPPIDE, Alexandru, <i>Istoria limbii române</i>, ediție critică de G. Ivănescu, Carmen Gabriela Pamfil și Luminița Botoșineanu,</p>	<p>Prelegere, conversație Prezentare power-point</p>	<p>Instrument de lucru:</p> <p>Ion I. Russu <i>Etnogenerza românilor. Fondul autohton traco-dacic și componenta latino-romanică</i>, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981.</p> <p>UAB – C – 94 R 96.</p>

<p>Editura Polirom, Iași, 2011.</p> <p>RUSSU, I.I., <i>Elemente autohtone în limba română. Substratul comun româno-albanez</i>, Editura Academiei Române, București, 1970.</p>		
<p>IV. ELEMENTUL AUTOHTON ȘI FONDUL LATIN</p> <p>Surse pentru cunoașterea limbii dacilor Materialul lingvistic dac Clasificare semantică a lexicului latin al limbii române Termeni latini păstrați numai în limba română Timp alocat: 2 ore.</p> <p>Bibliografie:</p> <p>BRÂNCUȘ, Grigore, <i>Vocabularul autohton al limbii române</i>, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1983.</p> <p>PHILIPPIDE, Alexandru, <i>Istoria limbii române</i>, ediție critică de G. Ivănescu, Carmen Gabriela Pamfil și Luminița Botoșineanu, Editura Polirom, Iași, 2011.</p> <p>DENSUSIANU, Ovid, <i>Istoria limbii române</i>, vol. I. <i>Originile</i>, Ediție îngrijită de J. Byck, Editura Științifică, București, 1961.</p> <p>VRACIU, Arton, <i>Limba daco-geților</i>, Editura Facla, Timișoara, 1980.</p>	<p>Prelegere, conversație Prezentare power-point</p>	<p>Instrument de lucru:</p> <p>Al. Rosetti, <i>Schiță de istorie a limbii române de la origini până în zilele noastre</i>, Editura Albatros, București, 1976.</p> <p>UAB – T - 811.135.1 R 76</p>
<p>V. LIMBA ROMÂNĂ COMUNĂ</p> <p>Fonetică și fonologie Morfosintaxă Lexic Timp alocat: 2 ore.</p> <p>Bibliografie:</p> <p>GRAUR, Al., <i>Evoluția limbii române. Privire sintetică</i>, Editura Științifică, București, 1963.</p> <p>PHILIPPIDE, Alexandru, <i>Istoria limbii române</i>, ediție critică de G. Ivănescu, Carmen Gabriela Pamfil și Luminița Botoșineanu, Editura Polirom, Iași, 2011.</p>	<p>Prelegere, conversație Prezentare power-point</p>	<p>Instrument de lucru:</p> <p>Marius Sala, <i>De la latină la română</i>, Editura Univers Enciclopedic, București, 1998.</p> <p>UAB – T - 811.135.1 S 16.</p>
<p>VI. LIMBA ROMÂNĂ ÎN CONTACT CU ALTE LIMBI</p> <p>Influența slavă Influența greacă Influența turanică Influența maghiară Influența germană Timp alocat: 2 ore.</p> <p>Bibliografie:</p> <p>KIS, Emese, <i>Încadrarea substantivelor de origine maghiară în sistemul morfologic al limbii române</i>, Editura Academiei Române, București, 1975.</p> <p>MIHĂIESCU, H., <i>Influența grecească asupra limbii române până în secolul al XV-lea</i>, Editura</p>	<p>Prelegere, conversație Prezentare power-point</p>	<p>Instrument de lucru:</p> <p>Al. Rosetti, <i>Istoria limbii române de la origini până în secolul al XVII-lea, cu 6 hărți afară din text</i>, Editura pentru Literatură, București, 1968.</p> <p>UAB – T - 811.135.1 R76</p>

<p>Academiei Române, București, 1966.</p> <p>MIHĂILĂ, G., <i>Împrumuturi vechi sud-slave în limba română. Studiu lexico-semantic</i>, Editura Academiei Române, București, 1960.</p> <p>PÁL, Enikő, <i>Influența limbii maghiare asupra limbii române. Perioada veche</i>, postfață de Alexandru Gafton, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași, 2014.</p> <p>SEIDEL, Eugen, <i>Elemente sintactice slave în limba română</i>, Editura Academiei Române, București, 1958.</p>		
<p>VII. ÎNCEPUTURILE SCRISULUI ÎN LIMBA ROMÂNĂ</p> <p>Alfabetul chirilic Vechimea scrierii chirilice românești Textele rotacizante și originile scrisului literar românesc Coresi și Reforma</p> <p>Timp alocat: 2 ore.</p> <p>Bibliografie:</p> <p>BĂRBULESCU, Ilie, <i>Calvinismul și începutul d'a se scri românește. Salvonismul și introducerea limbii române</i>, Stabilimentul grafic I.V. Socecă, București, 1900.</p> <p>DENSUSIANU, Ovid, <i>Istoria limbii române</i>, vol. II. <i>Secolul al XVI-lea</i>, Ediție îngrijită de J. Byck, Editura Științifică, București, 1961.</p> <p>VÎRTOSU, Emil, <i>Paleografia româno-chirilică</i>, Editura Științifică, București, 1968.</p>	<p>Prelegere, conversație Prezentare power-point</p>	<p>Instrument de lucru:</p> <p>Ion Gheție, <i>Începuturile scrisului în limba română. Contribuții filologice și lingvistice</i>, Editura Academiei Române, București, 1974.</p> <p>UAB – T - 003 G 46.</p>
<p>VIII. LIMBA ROMÂNĂ LITERARĂ</p> <p>Raporturile dintre limba vorbită și limba scrisă Raporturile dintre limba literară și limba literaturii artistice Caracterul normat al limbii literare</p> <p>Timp alocat: 2 ore.</p> <p>Bibliografie:</p> <p>MUNTEANU, Ștefan; ȚĂRA, Vasile D., <i>Istoria limbii române literare. Privire generală</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978.</p>	<p>Prelegere, conversație Prezentare power-point</p>	<p>Instrument de lucru:</p> <p>Al. Rosetti, Boris Cazacu, Liviu Onu, <i>Istoria limbii române literare. I. De la origini până la începutul secolului al XIX-lea</i>, Ediția a II-a, revizuită și adăugită, Editura Minerva, București, 1971.</p> <p>UAB – C - 811.135.1 R 76</p>
<p>IX. ORIGINILE LIMBII ROMÂNE LITERARE</p> <p>Epoca de formare a limbii române literare Baza dialectală a limbii române literare Periodizarea limbii române literare</p> <p>Timp alocat: 2 ore.</p> <p>Bibliografie:</p> <p>ROSETTI, Al.; CAZACU Boris; ONU, Liviu, <i>Istoria limbii române literare. I. De la origini până la începutul secolului al XIX-lea</i>, Ediția a II-a, revizuită și adăugită, Editura Minerva, București, 1971.</p>	<p>Prelegere, conversație Prezentare power-point</p>	<p>Instrument de lucru:</p> <p>Ștefan Munteanu, Vasile D. Țăra, <i>Istoria limbii române literare. Privire generală</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978.</p> <p>UAB – T - 811.135.1 M95</p>
<p>X. EPOCA VECHIE. LIMBA ROMÂNĂ LITERARĂ</p>	<p>Prelegere, conversație</p>	<p>Instrument de lucru:</p>

<p>PANA IN ANUL 1656</p> <p><i>Scrisoarea lui Neacșu din Câmpulung</i> (1521) <i>Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Theodosie</i> <i>Carte românească de învățătură</i> (1646) Texte rotacizante: Codicele Voronețean și Psaltirea Scheiană Tipăriturile lui Coresi între anii 1560-1577 <i>Palia de la Orăștie</i> (1582) <i>Cartea românească de învățătură a lui Varlaam</i> (1643) Simeon Ștefan și Noul Testament de la Bălgrad (1648)</p> <p>Timp alocat: 2 ore.</p> <p>Bibliografie:</p> <p>*** <i>Crestomație românească</i>, Texte de limbă literară alese și adnotate de Ștefan Munteanu, Doina David, Ileana Oancea, Vasile D. Țâra, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978.</p> <p>MUNTEANU, Ștefan; ȚĂRA, Vasile D., <i>Istoria limbii române literare. Privire generală</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978.</p>	<p>Prezentare power-point</p>	<p>Ion Gheție, <i>Istoria limbii române literare. Privire sintetică</i>, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1978.</p> <p>UAB – C- 811.135.1 G 46</p>
<p>XI. EPOCA VECHĂ. LIMBA ROMÂNĂ LITERARĂ ÎN PERIOADA 1656-1780</p> <p>Grigore Ureche, Letopisețul Țării Moldovei Dosoftei, Psaltirea în versuri (1673) <i>Biblia de la București</i> (1688) Miron Costin, De neamul moldovenilor Dimitrie Cantemir, Divanul (1698) Antim Ivireanul, Didahii Dimitrie Eustatievici Brașoveanul, Gramatica rumânească (1757) <i>Mineiele de la Râmnic</i> (1776-1780) Ion Neculce, O samă de cuvinte <i>Pravilniceasca condică</i> (1780)</p> <p>Timp alocat: 2 ore.</p> <p>Bibliografie:</p> <p>*** <i>Crestomație românească</i>, Texte de limbă literară alese și adnotate de Ștefan Munteanu, Doina David, Ileana Oancea, Vasile D. Țâra, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978.</p> <p>*** <i>Crestomație de literatură română veche</i>, vol. II, coord. I.C. Chițimia și Stela Toma, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1989.</p> <p>MUNTEANU, Ștefan; ȚĂRA, Vasile D., <i>Istoria limbii române literare. Privire generală</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978.</p>	<p>Prelegere, conversație Prezentare power-point</p>	<p>Instrument de lucru:</p> <p>Ion Gheție, <i>Istoria limbii române literare. Privire sintetică</i>, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1978.</p> <p>UAB – C- 811.135.1 G 46</p>
<p>XII. EPOCA MODERNĂ. LIMBA ROMÂNĂ LITERARĂ ÎN PERIOADA 1780-1836</p> <p>Paul Iorgovici, Observații de limbă rumânească (1799) Petru Maior, Istoria pentru începutul românilor în Dachia (1812) Gheorghe Lazăr, Aritmetica matematică (1821) <i>Lexiconul de la Buda</i> (1825) Dinicu Golescu, Însemnarea călătoriei mele (1826)</p>	<p>Prelegere, conversație Prezentare power-point</p>	<p>Instrument de lucru:</p> <p>Ion Gheție, <i>Istoria limbii române literare. Privire sintetică</i>, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1978.</p> <p>UAB – C- 811.135.1 G 46</p>

<p>Regulamentul organic (1832)</p> <p>Timp alocat: 2 ore.</p> <p>Bibliografie:</p> <p>*** <i>Crestomație românească</i>, Texte de limbă literară alese și adnotate de Ștefan Munteanu, Doina David, Ileana Oancea, Vasile D. Țăra, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978.</p> <p>MUNTEANU, Ștefan; OANCEA, Ileana; DAVID, Doina, <i>Crestomație românească. Texte de limbă literară. II. Epoca modernă și contemporană</i>, Tipografia Universității din Timișoara, 1975.</p> <p>MUNTEANU, Ștefan; ȚĂRA, Vasile D., <i>Istoria limbii române literare. Privire generală</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978.</p>		
<p>XIII. EPOCA MODERNĂ. LIMBA ROMÂNĂ LITERARĂ ÎN PERIOADA 1836-1881</p> <p>Mihail Kogălniceanu, <i>Introducere la Dacia literară</i> (1840)</p> <p>N.A. Krețulescu, <i>Manual de anatomie descriptivă. Clavicula</i> (1843)</p> <p>George Barițiu, <i>Un discurs asupra versificației noastre</i> (1845)</p> <p><i>Proclamația de la Izlaz</i> (1848)</p> <p>Ion Codru Drăgușanu, <i>Peregrinul transilvanu</i> (1865)</p> <p>Titu Maiorescu, <i>Despre scrierea limbii române</i> (1866)</p> <p>Timotei Cipariu, <i>Gramatec'a limbii române. Prefațiune</i> (1869)</p> <p>Bogdan Petriceicu Hasdeu, <i>Principie de lingvistică. Lingvistica în genere</i> (1881)</p> <p>Timp alocat: 2 ore.</p> <p>Bibliografie:</p> <p>*** <i>Crestomație românească</i>, Texte de limbă literară alese și adnotate de Ștefan Munteanu, Doina David, Ileana Oancea, Vasile D. Țăra, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978.</p> <p>MUNTEANU, Ștefan; OANCEA, Ileana; DAVID, Doina, <i>Crestomație românească. Texte de limbă literară. II. Epoca modernă și contemporană</i>, Tipografia Universității din Timișoara, 1975.</p> <p>MUNTEANU, Ștefan; ȚĂRA, Vasile D., <i>Istoria limbii române literare. Privire generală</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978.</p>	<p>Prelegere, conversație Prezentare power-point</p>	<p>Instrument de lucru:</p> <p>Ion Gheție, <i>Istoria limbii române literare. Privire sintetică</i>, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1978.</p> <p>UAB – C- 811.135.1 G 46</p>
<p>XIV. EPOCA MODERNĂ. LIMBA ROMÂNĂ LITERARĂ ÎN PERIOADA 1881-1960</p> <p><i>Ortografia stabilită de Academia Română în sesiunile generale din perioada 1880-1885</i></p> <p><i>Ortografia stabilită de Academia Română în anul 1904</i></p> <p>Garabet Ibrăileanu, <i>Problema limbii literare</i> (1919)</p> <p><i>Ortografia stabilită de Academia Română în</i></p>	<p>Prelegere, conversație Prezentare power-point</p>	<p>Instrument de lucru:</p> <p>Ion Gheție, <i>Istoria limbii române literare. Privire sintetică</i>, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1978.</p> <p>UAB – C- 811.135.1 G 46</p>

anul 1932

Ortografia stabilită de Academia Română în anul 1953

Timp alocat: 2 ore.

Bibliografie:

*** *Crestomație românească*, Texte de limbă literară alese și adnotate de Ștefan Munteanu, Doina David, Ileana Oancea, Vasile D. Țâra, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978.

MUNTEANU, Ștefan; OANCEA, Ileana; DAVID, Doina, *Crestomație românească. Texte de limbă literară. II. Epoca modernă și contemporană*, Tipografia Universității din Timișoara, 1975.

MUNTEANU, Ștefan; ȚÂRA, Vasile D., *Istoria limbii române literare. Privire generală*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978.

Bibliografie suplimentară:

*** *Istoria limbii române*, Editura Academiei Române, vol. I, 1965, vol. II, 1969. **UAB – T – 811 I87.**

*** *Istoria limbii române*, vol. I, Univers Enciclopedic Gold, București, 2018.

AVRAM, Andrei, *Cercetări asupra sonorității în limba română*, Editura Academiei Române, București, 1961. **UAB – C – 811.135.1 A 95.**

AVRAM, Andrei, *Probleme de etimologie*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2000. **UAB – C – 811.135.1 A 95.**

AVRAM, Andrei, *Noi contribuții etimologice*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2001. **UAB – C – 811.135.1 A 95.**

AVRAM, Andrei, *Probleme de fonologie a limbii române*, Editura Academiei Române, București, 2009. **UAB – C – 811.135.1 A 95.**

AVRAM, Mioara (coord.), *Sintaxa limbii române în secolele al XVI-lea – al XVIII-lea*, Editura Academiei Române, București, 2007.

BRÂNCUȘ, Gr., *Cercetări asupra fondului traco-dac al limbii române*, Editura Carotrading94 SRL, București, 1995. **UAB – C – 811.135.1 B 78.**

CHIRCU-BUFTEA, Adrian, *Dinamica adverbului românesc. Ieri și azi*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2011.

CHIRCU-BUFTEA, Adrian, *Précis de morphologie romane*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2011.

CHIVU, Gheorghe (coord.), *Dicționarul împrumuturilor latin-romanice în limba română veche (1421-1760)*, Editura Științifică, București, 1992. **UAB – C – (03)811.135.1 C 42.**

CIORĂNESCU, Alexandru, *Dicționarul etimologic al limbii române*, Ediție îngrijită și traducere din limba spaniolă de Tudora Șandru Mehedinți și Magdalena Popescu Marin, București, Editura Saeculum I. O., 2001. **UAB – C – (03)811.135.1 C 53.**

CIPARIU, Timotei, *Elemente de limba română după dialecte și monumente vechi*, s.l., s.n., **UAB – C – 811.135.1 C 54.**

COTEANU, Ion, *Originea limbii române*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981. **UAB – T – 811.135.1 C78.**

COTEANU, Ion, *Structura și evoluția limbii române (de la origini până la 1860)*, Editura Academiei Române, București, 1981. **UAB – T – 811.135.1 C78.**

COTEANU, Ion; SALA, Marius, *Etimologia și limba română. Principii. Probleme*, Editura Academiei Române, București, 1987. **UAB – C – 811.135.1 C78.**

CVASNÎI CĂTĂNESCU, Maria, *Limba română Origini și dezvoltare*, studiu, antologie de texte românești vechi, explicații, glosar și bibliografie de dr. Maria Cvasnîi Cătănescu, București, Humanitas, 1996. **UAB – C – 811.135.1 C 97.**

DENSUSIANU, Ovid, *Histoire de la langue roumaine*, prefață de Boris Cazacu, ediție critică și note de V. Rusu, Editura Minerva, București, 1975. **UAB – T – 811 D32.**

DIMITRESCU, Florica, *Contribuții la istoria limbii române vechi*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1973. **UAB – C – 811.135.1 D 43.**

DIMITRESCU, FLORICA, *Drumul neîntrerupt al limbii române*, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 2002. **UAB – C – 811.135.1 D 43.**

DRAGOMIRESCU, Adina, *Particularități sintactice ale limbii române în context romanic. Supinul*, Editura Muzeului Național al Literaturii Române, București, 2013. **UAB – C – 811.135.1 D 78.**

DRAGOȘ, Elena, *Elemente de sintaxă istorică românească*, Editura Didactică și Pedagogică R.A., București, 1995. **UAB – C – 811.135.1 D 79.**

FRÂNCU, Constantin, *Gramatica limbii române vechi (1521-1780)*, indice general de Alexandra Ioniță, Casa Editorială

Demiurg, Iași, 2009.

- FISCHER, I., *Romanitatea românească*, Editura Academiei Române, București, 2002. **UAB – C – 811.135.1 F 61.**
- GIURGEA, Ion Tudor, *Originea articolului posesiv-genitiv și evoluția sistemului demonstrativelor în română*, Muzeul Național al Literaturii Române, București, 2013. **UAB – C – 811.135.1 G 60.**
- HILL, Virginia; ALBOIU, Gabriela, *Verb Movement and Clause Structure on Old Romanian*, Oxford University Press, 2016.
- IVĂNESCU, G., *Istoria limbii române*, Editura Junimea, Iași, 1980. **UAB – C/T – 811.135.1 I 96.**
- MIHĂILĂ, G., *Dicționar al limbii române vechi (sfârșitul sec. X – începutul sec. XVI)*, Editura Academiei Române, București, 1974. **UAB – C – (03) M 69.**
- MIHĂILĂ, G., *Contribuții la etimologia limbii române*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2002. **UAB – C – 811.135.1 M 69.**
- NEDELICU, Mihaela-Isabela, *Particularități sintactice ale limbii române în context romanic. Infinitivul*, Editura Muzeului Național al Literaturii Române, București, 2013. **UAB – C – 811.135.1 N 35.**
- NEVACI, Manuela, *Identitate românească în context balcanic*, Muzeul Național al Literaturii Române, București, 2013. **UAB – C – 811.135.1 N 55.**
- NICULESCU, Alexandru, *Individualitatea limbii române între limbile romanice. Contribuții gramaticale*, Editura Științifică, București, 1965. **UAB – C – 811.135.1 N 70.**
- NICULESCU, Alexandru, *Individualitatea limbii române între limbile romanice. Contribuții socioculturale*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1978. **UAB – T – 811.135.1 N 70.**
- NICULESCU, Alexandru, *Outline history of the Romanian language*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981. **UAB – T – 811 N70.**
- NICULESCU, Dana Ioana, *Particularități sintactice ale limbii române din perspectivă tipologică. Gerunziul*, Editura Muzeului Național al Literaturii Române, București, 2013. **UAB – C – 811.135.1 N 70.**
- PANĂ DINDELEGAN, Gabriela (ed.), *The Syntax of Old Romanian*, Oxford University Press, 2016.
- PHILIPPIDE, Al., *Originea Românilor*, vol. I. *Ce spun izvoarele istorice*, Tipografia Viața Românească S.A., Iași, 1925; vol. II. *Ce spun limbile română și albaneză*, Tipografia Viața Românească S.A., Iași, 1927.
- PHILIPPIDE, Alexandru, *Opere alese. Teoria limbii*, editate de G. Ivănescu și Carmen-Gabriela Pamfil, cu un studiu introductiv și comentarii de G. Ivănescu, Editura Academiei Române, București, 1984.
- POALELUNGI, Gheorghe, *Istoria limbii române*, vol. I, *Gramatică istorică și dialectologie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1962.
- PUȘCARIU, Sextil, *Limba română. I. Privire generală*, prefață de G. Istrate, note, bibliografie de Ilie Dan, Editura Minerva, București, 1976. **UAB – C/T – 811.135.1 P 99.**
- PUȘCARIU, Sextil, *Limba română. II. Rostirea*, ediție îngrijită de Magdalena Vulpe, studiu introductiv de Andrei Avram, Editura Academiei Române, București, 1994.
- RUSSU, Ion I., *Elemente traco-getice în Imperiul Roman și în Byzantium (veacurile III-VII). Contribuție la istoria și romanizarea tracilor*, Editura Academiei Române, București, 1976. **UAB – C – 94 R 96.**
- RUSSU, Ion I., *Obârșia tracică a românilor și albanezilor. Clarificări comparativ-istorice*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1995. **UAB – C – 902 R 95.**
- RUSSU, I. I., *Limba traco-dacilor*, București, 1959 (ediția a II-a, revăzută și adăugită, București, 1967)
- SALA, Marius, *Contribuții la fonetica istorică a limbii române*, Editura Academiei române, București, 1970. **UAB – C – 811.135.1 S 16.**
- SALA, Marius, *De la latină la română*, Univers Enciclopedic, București, 1998. **UAB – T – 811.135.1 S 16.**
- SALA, Marius, *Introducere în etimologia limbii române*, Editura Univers Enciclopedic, București, 1999. **UAB – C – 811.135.1 S 16.**
- SALA, Marius (coord.), *Enciclopedia limbii române*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2001. **UAB – C – (03)811.135.1 E 52.**
- SPĂTARU-PRALEA, Mădălina, *Concurența infinitiv / conjunctiv în limba română. O călătorie în timp și spațiu*, Editura Universitară, București, 2013.
- ȘĂINEANU, Lazăr, *Influența orientală asupra limbei și culturei române*, Editura Librăriei Socec & Comp., București, 1900.
- TODI, Aida, *Elemente de sintaxă românească veche*, Editura Paralela 45, Pitești, 2002.
- TOMA, Ion, *Elemente de istorie a limbii și dialectologie*, Editura Fundației România de Măine, București, 2008. **UAB – T – 811.135.1 T 71.**
- VASILE, Carmen, *Adverbul românesc între continuitate latină, specific balcanic și evoluție internă*, Muzeul Național al Literaturii Române, București, 2013. **UAB – C – 811.135.1 N 33.**
- ZAFIU, Rodica; DRAGOMIRESCU, Adina; NICOLAE, Alexandru, *Limba română. Controverse, delimitări, noi ipoteze, I. Gramatică. Lexic, semantică, terminologii. Istoria limbii române și filologie, II. Pragmatică și stilistică*, Editura Universității din București, 2010. **UAB – T – 811.135.1 L 62Z.**
- ZAMFIR, Dana-Mihaela, *Morfologia verbului în dacoromâna veche (secolele al XVI-lea – al XVII-lea)*, vol. I-II, Editura Academiei Române, București, 2005. **UAB – C – 811.135.1 Z 24.**

8.2. Seminar-laborator

Metode

Observații

1. SEMINAR INTRODUCATIV

Conversația

Instrument de lucru:

Alegerea temelor și stabilirea bibliografiei

Fișa disciplinei *Istoria limbii române*

<p>2. ETIMOLOGII</p> <p>Aventurile unor cuvinte românești. Soluții etimologice oferite unor cuvinte românești cu origine mai puțin clară. Selecție (Referat 1, 2, 3, 4)</p> <p>Timp alocat: 2 ore.</p>	<p>Patru referate, asumate de studenți</p> <p>Prezentare (15 minute / referat)</p> <p>Discuții (10 minute / referat)</p>	<p>Instrumente de lucru:</p> <p>Referat I: Marius Sala, <i>Aventurile unor cuvinte românești</i>, ediția a II-a, vol. I, Editura Univers Enciclopedic, București, 2006. UAB – T- 811.135.1 S 16.</p> <p>Referat II: Marius Sala, <i>Aventurile unor cuvinte românești</i>, ediția a II-a, vol. II, Editura Univers Enciclopedic, București, 2006. UAB – T- 811.135.1 S 16.</p> <p>Referat III: Andrei Avram, <i>Contribuții etimologice</i>, Editura Univers Enciclopedic, București, 1997. UAB – C - 811.135.1 A 95 (Sala de lectură).</p> <p>Referat IV: G. I. Tohăneanu, <i>Cuvinte românești</i>, Editura Facla, Timișoara, 1986. Catedră.</p>
<p>3. DIALECTE</p> <p>Româna comună (Referat 1)</p> <p>Dialectul dacoromân (Referat 2)</p> <p>Dialectul aromân (Referat 3)</p> <p>Dialectul meglenoromân (Referat 4)</p> <p>Dialectul istroromân (Referat 5)</p> <p>Timp alocat: 2 ore.</p>	<p>Cinci referate, asumate de studenți</p> <p>Prezentare (15 minute / referat)</p> <p>Discuții (5 minute / referat)</p>	<p>Instrumente de lucru:</p> <p>Referat I: Ion Coteanu, <i>Morfologia numelui în protoromână (româna comună)</i>, Editura Academiei Române, București, 1969. UAB – C - 811.135.1 C 78 (Sala de lectură).</p> <p>Referat II: Vasile Frățilă, <i>Probleme de dialectologie românească</i>, Editura Astra, Despărțământul <i>Timotei Cipariu</i>, Blaj, 2010. UAB – C - 81 F 88.</p> <p>Referat III: Nicolae Saramandu, <i>Aromâna vorbită în Dobrogea. Texte dialectale. Glosar</i>, Editura Academiei Române, București, 2007. UAB – C - 811.135.1 S 23 (Sala de lectură B)</p> <p>Referat IV: Vasile Frățilă, <i>Probleme de dialectologie românească</i>, Editura Astra, Despărțământul <i>Timotei Cipariu</i>, Blaj, 2010. UAB – C - 81 F 88.</p> <p>Referat V: Vasile Frățilă, <i>Studii istroromâne</i>, ediție îngrijită și studiu introductiv de Ioan Mircea Farcaș, Editura Universității din București, 2016. UAB – C - 81 F 88.</p>
<p>4. GRAIURI</p> <p>Graiurile crișene sau de Nord-Vest (Referat 1)</p> <p>Graiul maramureșean sau de nord (Referat 2)</p> <p>Graiul din Transilvania de Nord-Est (Referat 3)</p> <p>Graiul transilvănean de centru și sud (Referat 4)</p> <p>Timp alocat: 2 ore.</p>	<p>Patru referate, asumate de studenți</p> <p>Prezentare (15 minute / referat)</p> <p>Discuții (10 minute / referat)</p>	<p>Instrumente de lucru:</p> <p>Referat I: Vasile Frățilă, <i>Probleme de dialectologie românească</i>, Editura Astra, Despărțământul <i>Timotei Cipariu</i>, Blaj, 2010. UAB – C - 81 F 88.</p> <p>Referat II: Tache Papahagi, <i>Graiul și folklorul Maramureșului. Ediție anastatică</i>, ediție îngrijită și studiu introductiv de Ioan Mircea Farcaș, Editura Universității din București, 2017. UAB – C - 811.135.1 P29.</p> <p>Referat III: Vasile Frățilă, <i>Probleme de dialectologie românească</i>, Editura</p>

		<p>Astra, Despărțământul <i>Timotei Cipariu</i>, Blaj, 2010. UAB – C - 81 F 88.</p> <p>Referat IV: Vasile Frățilă, <i>Graiul de pe Târnave. Texte și glosar</i>, Editura Astra, Despărțământul <i>Timotei Cipariu</i>, Blaj, 2006. UAB – C - 811.135.1 F 88.</p>
<p>5. GRAMATICI ROMÂNEȘTI</p> <p>Paul Iorgovici, <i>Observații de limbă românească</i>, Pesta, 1799 (Prezentare 1)</p> <p>Ion Budai-Deleanu, <i>Dascaul românesc pentru temeiurile gramaticii românești, 1815-1820</i> (Prezentare 2)</p> <p>Constantin Diaconovici Loga, <i>Gramatica românească pentru îndreptarea tinerilor</i>, Buda, 1822 (Prezentare 3)</p> <p>Ion Heliade Rădulescu, <i>Gramatică românească</i>, Sibiu, 1828 (Prezentare 4)</p> <p>Timotei Cipariu, <i>Gramatec'a limbei romane. Partea I. Analitică</i>, Societatea Academică Română, București, 1869 (Prezentare 5)</p> <p>Timp alocat: 2 ore.</p>	<p>Cinci prezentări de carte, asumate de studenți</p> <p>Prezentare (15 minute / referat)</p> <p>Discuții (5 minute / referat)</p>	<p>Instrumente de lucru:</p> <p>Prezentare I: Paul Iorgovici, <i>Observații de limbă românească</i>, ediție critică, studiu introductiv, tabel cronologic, note, bibliografie de Doina Bogdan-Dascălu și Crișu Dascălu, prefață de Ștefan Munteanu, Editura Facla, Timișoara, 1979. UAB – T - 811 I72.</p> <p>Prezentare II: Ion Budai-Deleanu, <i>Scrieri lingvistice</i>, text stabilit și glosar de Mirela Teodorescu, introducere și note de Ion Gheție, Editura Științifică, București, 1970. UAB – C - 811.135.1 B 88.</p> <p>Prezentare III: Constantin Diaconovici Loga, <i>Gramatica românească</i>, text stabilit, prefață, note și glosar de Olimpia Șerban și Eugen Dorcescu, Editura Facla, Timișoara, 1973. Catedră.</p> <p>Prezentare IV: Ion Heliade Rădulescu, <i>Gramatică Românească</i>, ediție și studiu de Valeria Guțu Romalo, Editura Eminescu, București, 1980. UAB – T - 811.135.1 H45.</p> <p>Prezentare V: Timotei Cipariu, <i>Gramatec'a limbei romane. Partea I. Analitică</i>, Societatea Academică Română, București, 1869. Catedră.</p>
<p>6. SCRITORII ROMÂNI ȘI PROBLEMELE LIMBII LITERARE (I)</p> <p>Al. I. Odobescu (Referat 1)</p> <p>Mihai Eminescu (Referat 2)</p> <p>I. L. Caragiale (Referat 3)</p> <p>Ion Slavici (Referat 4)</p> <p>George Coșbuc (Referat 5)</p> <p>Timp alocat: 2 ore.</p>	<p>Cinci prezentări de carte, asumate de studenți</p> <p>Prezentare (15 minute / referat)</p> <p>Discuții (5 minute / referat)</p>	<p>Instrument de lucru:</p> <p>Referate I-V: <i>Problemele limbii literare în concepția scriitorilor români</i>, antologie, studiu introductiv, comentarii și glosar de Gheorghe Bulgăr, prefață de Perpessicus, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1966.</p> <p>UAB – C - 811.135.1 B 91</p>
<p>7. SCRITORII ROMÂNI ȘI PROBLEMELE LIMBII LITERARE (II)</p> <p>Mihail Sadoveanu (Referat 1)</p> <p>Tudor Arghezi (Referat 2)</p> <p>Camil Petrescu (Referat 3)</p> <p>Lucian Blaga (Referat 4)</p> <p>George Călinescu (Referat 5)</p> <p>Timp alocat: 2 ore.</p>	<p>Cinci prezentări de carte, asumate de studenți</p> <p>Prezentare (15 minute / referat)</p> <p>Discuții (5 minute / referat)</p>	<p>Instrument de lucru:</p> <p>Referate I-V: <i>Problemele limbii literare în concepția scriitorilor români</i>, antologie, studiu introductiv, comentarii și glosar de Gheorghe Bulgăr, prefață de Perpessicus, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1966.</p> <p>UAB – C - 811.135.1 B 91</p>

Bibliografie

- CAPIDAN, Th., *Românii nomazi. Studiu din viața românilor din sudul Peninsulei Balcanice*, cu patruzeci de ilustrații și două hărți, Institutul de Arte Grafice Ardealul, Cluj, 1926.
- CARAGIU, MARIOȚEANU, *Fono-morfologie aromână. Studiu de dialectologie structurală*, Editura Academiei Române, București, 1968.
- DIACONESCU, Paula, *Elemente de istorie a limbii române literare moderne. Partea I. Probleme de normare a limbii literare moderne (1830-1880)*, Universitatea din București, 1974.
- DIACONESCU, Paula, *Elemente de istorie a limbii române literare moderne. Partea a II-a. Evoluția stilului artistic în secolul al XIX-lea*, Universitatea din București, 1975.
- FRĂȚILĂ, Vasile, *Contribuții lingvistice*, Editura de Vest, Timișoara, 1993. **UAB – C - 811.135.1 F 88.**
- FRĂȚILĂ Vasile, *Graiul de pe Târnave*, Editura Astra, Despărțământul *Timotei Cipariu*, Blaj, 2005. **UAB – C - 811.135.1 F 88.**
- PAPAHAGI, Tache, *Antologie aromânească. Literatură poporană. Literatură cultă. Musică poporană. Vederi etnografice. Introducere. Glosar complet în l. franceză*, Tipografia România nouă, București, 1922.
- POALELUNGI, Gheorghe, *Istoria limbii române*, vol. I. *Gramatică istorică și dialectologie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1962.
- TUDORAN, Romulus, *Contribuții la studiul limbii române*, Ediție de Ion Mării și Nicolae Mocanu, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 1998.
- ȚEPELEA, Gabriel; BLAJOVICI, Traian, *Momente în evoluția limbii române literare*, curs de Istoria limbii române literare, vol. I, Institutul Pedagogic Oradea, 1969.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cunoașterea adecvată a conținuturilor propuse de noi, însușirea limbajului de specialitate și operarea cu noțiunile de natură lingvistică, atât în sincronie, cât și în diacronie, sunt elemente de bază în structura intelectuală a filologului, fi e el om de catedră – profesor, fie el cercetător, fie el editor sau orice fel de mânător al textului de limbă română, de la începuturile ei și până în zilele noastre.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- stăpânirea limbajului de specialitate; - rezolvarea a două subiecte din tematica de curs.	<i>Examen scris</i>	50%
10.5 Seminar/laborator	- stăpânirea limbajului de specialitate; - prezentarea unei teme de seminar însoțită de predarea lucrării în format tipărit.	<i>Referat / recenzie</i>	50%

10.6 Standard minim de performanță:

SP1. Elaborarea unui discurs oral / scris complex, bogat lexical și sintactic, articulat precis din punct de vedere logic, pe o temă de lingvistică generală, de teoria literaturii și de literatură universală și comparată

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

23.09.2022

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

ANEXĂ LA FIȘA DISCIPLINEI**b. Evaluare – mărire de notă**

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- stăpânirea limbajului de specialitate; - rezolvarea a două subiecte din tematica de curs.	Examen scris Referat / recenzie Examen scris	50%
10.5 Seminar/laborator	- stăpânirea limbajului de specialitate; - prezentarea unei teme de seminar însoțită de predarea lucrării în format tipărit.	Referat / recenzie	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	
14.09.2019			

c. Evaluare – restanță

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Examen	Lucrare scrisă	50%
10.5 Seminar/laborator	Referate, eseuri, proiecte etc.	Prezentare la seminar	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	
14.09.2020			